

FM: Latvijas preču eksports turpina strauju izaugsmi

Publicēts: 10.12.2021.

[Jaunumi](#)

Šā gada oktobrī turpinājās straujš preču eksporta kāpums. Pateicoties labvēlīgai ārējai videi un preču cenu kāpumam, Latvijas preču eksporta vērtība palielinājās par 17,8% jeb par 235 miljoniem eiro salīdzinājumā ar 2020. gada oktobri, tādējādi sasniedzot 1558 miljonus eiro. Pasaules valstu ekonomikām atgūstoties no pandēmijas ierobežojumiem un augot izejvielu preču cenām pasaules tirgos, Latvijas preču eksporta vērtība uzrāda strauju pieaugumu kopš šā gada februāra. Tādējādi kopš gada sākuma eksporta vērtība bija par 22,2% augstāka nekā 2020. gada desmit mēnešos.

Vienlaicīgi jāatzīmē, ka preču eksporta pieaugums šā gada oktobrī bija zemāks nekā iepriekšējos mēnešos, kad eksporta kāpums pārsniedza 25% gada izteiksmē. Savukārt salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi eksporta vērtība samazinājās par 3,5%. Tas liecina, ka jaunā koronavīrusa paveida izplatība, jauni ierobežojumi dažādos pasaules reģionos, kā arī piegāžu traucējumi turpina bremsēt pasaules ārējās tirdzniecības attīstību. Ekonomikas konfidence Eiropas Savienībā (ES) jeb lielākajam Latvijas tirdzniecības partnerim jau ceturto mēnesi pēc kārtas paliek nemainīga. Tomēr ES uzņēmēju un patērētāju noskaņojums kopumā saglabājies augstā līmenī. Kopumā jāsecina, ka arī turpmākajos mēnešos Latvijas preču eksports turpinās palielināties, bet gada pieauguma temps kļūs mērenāks.

Preču eksports šā gada oktobrī ir palielinājies visās lielākajās preču grupās, izņemot pārtikas un lauksaimniecības, kā arī satiksmes līdzekļu eksportu. Galvenais preču eksporta virzītājspēks gan šā gada oktobrī, gan desmit mēnešos kopumā ir koksne un koka izstrādājumi – viena no lielākajām preču eksporta grupām, kas šā gada oktobrī veidoja gandrīz 20% no kopējā preču eksporta. Salīdzinājumā ar pērnā gada oktobri tā ir augusi par 44,6%, izskaidrojot vairāk nekā trešdaļu no kopējā preču eksporta pieauguma. Koksnes un koka izstrādājumu eksporta pieaugums bija vērojams praktiski visos lielākajos noieta tirgos – Vācijā, Lietuvā, Dānijā, Zviedrijā, Nīderlandē. Tomēr noteicošā loma bija eksporta pieaugumam uz Apvienoto Karalisti. Koka un koksnes eksporta vērtība uz Apvienoto Karalisti gada laikā gandrīz dubultojās, ko veicināja garumā sazāgētu kokmateriālu un koksnes granulu eksporta kāpums. Kopumā šis preču grupas eksports šā gada desmit mēnešos pieauga par 48,4% salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn.

Kopā ar koksni arī strauji palielinājies minerālproduktu, kā arī metālu un to izstrādājumu eksports, attiecīgi par 124,3% un 75,3% gada izteiksmē. Jāatzīmē, ka preču eksporta kāpumu veicina arī izejvielu cenu pieaugums. To ietekmē pasaules ekonomikas atkopšanās, kā arī ieviestie ierobežojumi koronavīrusa izplatības mazināšanai, negatīvi ietekmējot ražošanas jaudas un piegādes ātrumu. Tādējādi piedāvājums atkopjas lēnāk nekā pieprasījums, radot cenu spiedienu atsevišķās nozarēs. Kopš gada sākuma pasaules biržās strauji pieauga naftas, koksnes, metālu un citu izejvielu cenas. Tas ir atspoguļojies arī Latvijas ražotāju un eksporta vienības cenās. Dati par deviņiem mēnešiem liecina, ka eksporta vienības cena koksnei un naftas produktiem ir palielinājusies par 33%, bet metāliem par 41%.

Svarīgi arī atzīmēt preču importa dinamiku. Importa pieauguma temps kopš šā gada aprīļa pārsniedz eksporta kāpumu. Šā gada oktobrī importa vērtība palielinājās par 28,8% gada griezumā un desmit mēnešos par 29,3% salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn. Straujš importa pieaugums pēdējos mēnešos liecina par Latvijas ekonomikas atkopšanos. Palielinoties iekšējam patēriņam un aktivizējoties būvniecībai, pieprasījums pēc patēriņa un kapitāla precēm arī aug, tādējādi veicinot importu. Būtiska loma importa pieaugumā ir arī cenu efektam, jo importa vienības cenu indekss pieauga gandrīz tikpat strauji kā eksporta vienības cena.